

Лариса МАРЧУК
(Львів)

У Новому Виткові прагнуть жити по-новому

«Сільській громаді треба дати можливість самій визначати свою долю» – таким принципом керується Роман ГЛАДІЙ – голова Нововитківської сільської ради, що в Радехівському районі на Львівщині.

За всіх часів праця дає стабільність

Село Новий Витків особливе тим, що 90 відсотків його населення забезпечені роботою. Немає потреби далеко їхати в пошуках заробітків. Усе поруч – і поля, і пасовища, і фабрики, і підприємства, і шахти, і ліс. Тут не припиняють роботу дві приватні агрофірми, котрі взяли в оренду земельні паї місцевого населення. Є дві фабрики: з виробництва меблів і переробки молочної продукції. Люди також працюють на шахтах у Червонограді та в місцевому лісництві. Про стабільність у цьому регіоні свідчить вигляд будинків і присадибних ділянок. Нових розкішних котеджів немає, переважно розбудовують старі хати, намагаються зробити їх ком-

фортними та сучасними, облагороджують подвір'я, висаджують багато квітів, щоб не гірше, ніж у сусіда. Тому навіть старі хатини, що вросли в землю, й ті доглянуті, підмальовані, потопають у садках і квітниках. У кожній третій хаті – власний автомобіль, а в деяких і не один, а часом навіть і два-три. Найзлюбоденніша проблема місцевого населення – погана дорога державного значення, яка пролягає селами Новий і Старий Витків і сполучає Раву-Руську з райцентром Радехів. Вона потребує капітального ремонту.

– Слава Богу, все в нас добре, працюємо і маємо, – кажуть між собою жінки на зупинці. – А от дорога,

якою щодня користуємося, всі нутрощі витрясає, до того ж величезні фури їздять – за дітей завжди лячно, аби не вибігли на дорогу, бо на таких ямах і загальмувати неможливо.

Працьовитість і врівноваженість у характері нововитківців від їхніх прашурів, вважає уродженець цього краю автор солідного академічного видання «Історія Нового Виткова» львівський дослідник Олександр Дзьобан. Адже в минулому Витків було містечком, яке мало магдебурзьке право, бо славилися працюючими ремісниками. Ця книга є гордістю нововитківців і підручником для учнів місцевої школи. Адже пам'ять і традиції тут свято бережуть.

Оперний співак із сільської родини

Село Новий Витків знамените тим, що в ньому в сім'ї шевця народився відомий оперний співак Олександр Мишуга. Якось батько взяв свого сина (п'яту дитину в сім'ї) до Львова на храмове свято до собору Святого Юрія. Хлопець так натхненно підспівував церковному хору, що привернув увагу диригента. Юнака запросили до дяківської бурси – далі йому сприяв Господь, посилаючи поміч від людей, – так розпочався його нелегкий шлях до оперної сцени. Згодом Олександр Мишуга підкорив своїм співом весь світ – Львів, Варшаву, Київ, Мілан, Турин, Санкт-Петербург, Берлін, Лондон, Париж, Відень. Він винайшов унікальну методику навчання співу, яка здобула

світове визнання у Стокгольмі. Олександр Мишуга ніколи не забував про свій народ. Благодійність була способом його життя. На кошти співака була видана збірка поезій Івана Франка «Зів'яле листя», на його stipendії багато українців навчалися, здобували освіту за кордоном, він залишив свій архів Львівському музичному інституту. І хоч помер Олександр Мишуга у Фрайбурзі, заповів поховати його в Новому Виткові. Тут на сільському цвинтарі його білосніжний гробівець постійно доглядає громада.

– Але хто про це знає? Хіба що тільки в нашому селі, а широкому загалу українців ім'я Олександра Мишуги мало відоме, – зауважує

Роман Гладій. – Я замислився над тим, яку ідею запропонувати своїм односельцям, щоб одразу мати, як казав поет, «красиве і корисне». Підказка не забарилась. Якраз піхав я з делегацією голів сільських рад до Польщі, до місцевих гмін запозичувати досвід самоврядування. І нас повезли на маленький хутирець, який донедавна вважався занедбаним і неперспективним, але завдяки одній ідеї став популярним. Господар хутора започаткував там фестиваль «Сливки». Для нього він варить варення, розливає його у спеціальні баночки з мальовничими наклейками, готує слив'янку, пропонує музичну програму, тож постійно має на своєму хуторі і туристів, і прибуток.

Червень – місяць свят

Після побаченого й почутого Роман Гладій запропонував проводити в Новому Виткові фестиваль-конкурс вокального мистецтва «Молоді таланти – Мишугі». Ідею голови підтримали та втілили громада і благодійний фонд «Родина Мишуги». Цього року фестиваль-конкурс відбувся вже втретє. У червні відзначили 160-річчя від дня народження Олександра Мишуги. І фестиваль набув іншого статусу, бо раніше його учасники – діти з навколишніх сіл – співали під фонограму, тому конкурсним не відрізнявся від тих, які часто проводять залюблені в своїх чад батьки. А цього разу до Нового Виткова приїхав генеральний директор Львівського театру опери і балету Тадей Едер і фахове журі з оперних співаків, викладачів Львівської консерваторії, які провели відбір юних голосів без музичного супроводу, конкурсанти співали наживо.

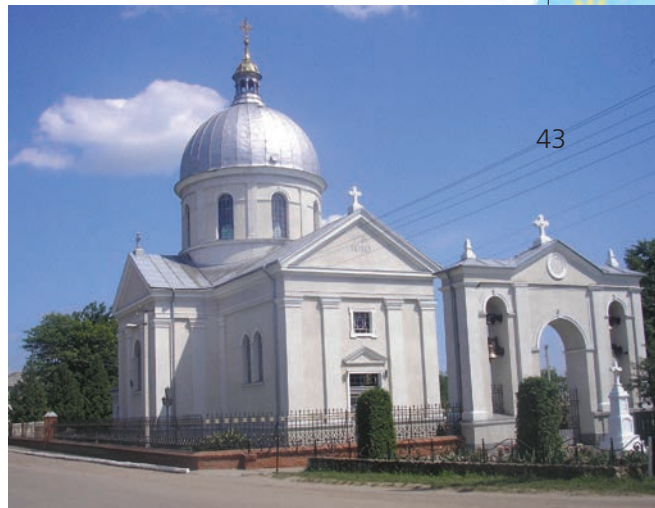
– Ми були приємно вражені, що в сільському клубі місцева громада все належно організувала для відзначення ювілею Олександра Мишуги та проведення фестивалю-конкурсу, – розповів «Вічу» генераль-

ний директор Львівського театру опери і балету Тадей Едер. – Конкурс став обласним і набув вищого статусу, бо в ньому брали участь три вікові групи дітей, які навчаються в спеціальних музичних школах та консерваторії. Всі вони приїхали зі Львова до Нового Виткова і вперше побували на батьківщині великого співака. Окрім фахового журі, юних учасників конкурсу із захопленням слухав переповнений зал нововитківців. Я переконаний, що фестиваль з часом збиратиме учасників не лише зі Львівщини.

А голова сільської ради Роман Гладій має план, як зробити фестиваль міжнародним та відкрити захопливий маршрут для туристів.

На червень у селі випало ще одне свято – 100-річчя від дня освячення церкви Вознесіння Господнього. Її на свої пожертви збудувала місцева громада. Храм добре зберігся до наших днів. Збереглися і

списки жертводавців, і архітектурний план на полотні, завірений поважними особами й датований 1906 роком. У червні 1913 року храм освятив митрополит Андрій Шептицький. У церкві є багато цінних розписів, вітражів, і сільська рада готує документи для визнання її пам'яткою архітектури.

43

У єдності і плануванні – успіх громади

– Усе це, на мій погляд, має сьогоднішнє виховне значення для нововитківців. Події минулого свідчать, що громада, коли вона єдина у своєму бажанні, може робити добрі справи на довгі роки. Ми відремонтували храм. І сьогодні мусимо жити за таким принципом: треба єднатися, а не розділяти. Тому я проти того, аби голова сільської ради належав до якоїсь партії і своєю нестабільною поведінкою баламутив людей, – вважає Роман Гладій. – Мені довелося відчути на собі тиск деяких односельців, які прагнули залучити мене до чергової політичної бороть-

би і посварити з людьми, громадою. В селі треба працювати, а не махати прапорами.

Роман Гладій служить сільській громаді вже п'яту каденцію. Напевно, тому його тут цінують, бо намагається всіх об'єднати для спільної роботи. Так було, коли згуртував людей, щоб провести газ та вуличне освітлення з ліхтарями, коли силами громади за допомогою спонсора-земляка реконструювали «Народний дім», а біля нього поставили пам'ятник співакові Олександрові Мишугі, коли навели лад на цвинтарі, проклали й засипали щебенем до-

ріжки, поставили ліхтарі, каплицю, огорожу.

– Важливо планувати роботу, – переконаний Роман Гладій. – Бо план учить порядку й послідовності, а також унеможливорює хаос, коли, не закінчивши однієї справи, розпочинають другу, бо хтось гроші дав і хоче себе проп'ярати. Ми вже мали такі плани на 2007–2011 роки та на 2012–2015 роки і вони себе виправдали реальними плодами праці. Добрі контакти сільської ради з керівниками підприємств, агрофірм, які працюють у нашій місцевості, також посприяли запланованому.

Сільський голова повинен мати право голосу в раді

Роман Гладій, як голова асоціації голів сільських і селищних рад, добре знає основні проблеми громад і завжди готовий відстоювати їхні інтереси в районній раді. На порядку денному – необхідність створення єдиної комп'ютерної мережі для всіх сільських рад Радехівського району. А вже на доставку в райцентр різної документації, яку постійно вимагають у сільських громадах, через відсутність якісних доріг і транспорту громаді доводиться витрачати багато енергії та коштів. Фахівці вже склали кошторис такої мережі. Все є можливим. Але в районній раді ця проблема не на часі. Непокоїть Романа Гладія утилізація і вивезення сміття. Відтак нововитківська громада запропонувала свій проект

розв'язання проблеми, врахувавши потреби всіх сіл району, й подала його на розгляд районної ради. Однак там за півроку черга до нього так і не дійшла.

– Коли в наших районних, та й в обласних радах не можуть визначити, які питання є першочерговими, а які другорядними, то це свідчить, що депутати працюють тільки на свій авторитет, а не на свій народ, і є гальмом у системі самоврядування, – вважає Роман Гладій. – Тому я завжди наполягатиму на обов'язковому представництві голів сільських рад у складі районних рад, щоб вони мали право голосу під час прийняття рішень, постанов на сесіях.

Уже давно нікого в селах не задовольняє робота дільничних ін-

спекторів, бо на них покладено низку обов'язків від районного управління внутрішніх справ, які відвертають їхню увагу від основного завдання. А вже жодний голова сільської ради не має на дільничного впливу, не має можливості доручити йому вирішити ту чи іншу справу в інтересах громади. Назріла потреба мати інспектором статус муніципальної міліції. Для цього на утримання інспектора потрібні кошти в бюджеті сільських рад, а більшість їх і так є дотаційними.

– Тому злиття сільських рад, тобто процес укрупнення, буде на користь сільським громадам і сприятиме їхньому розвитку, бо всі прагнуть жити по-новому, – розмірковує сільський голова Роман Гладій.